Atodiad 1

‘Ymrwymiad Caerdydd’

Sicrhau cyrchfannau pendant i Bobl Ifanc yng Nghaerdydd

‘Dewis a Chyfle i bawb’

Cyngor Caerdydd

Strategaeth Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid

2015 - 2018

21/09/2016

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg / This document is available in English

CYNNWYS

Rhagair 3
Cyflwyniad 4
Cyd-destun 5
Gweledigaeth 6
Canlyniadau Dymunol 6
Blaenoriaethau Strategol ac Amcanion Allweddol 7
- **Blaenoriaeth 1: Atebolrwydd ac ymrwymiad i weithredu a rennir** 7
- **Blaenoriaeth 2: Nodi pobl ifanc sydd fwyaf mewn perygl o ymddieithrio yn gynnar** ... 7
- **Blaenoriaeth 3: Broceru a chydgysylltu cymorth yn well** 8
- **Blaenoriaeth 4: Systemau olrhain cadarnach cyn-16 ac ôl-16** 8
- **Blaenoriaeth 5: Sicrhau bod y ddarpariaeth yn diwallu anghenion pobl ifanc** 9
- **Blaenoriaeth 6: Gwella sgiliau cyflogadwyedd a chyfleoedd cyflogaeth** 9

Y stori y tu ôl i'r ffigurau 10
Y Llinell Sylfaen 11

Rhagair

Dros yr 20 mlynedd diwethaf, mae Caerdydd wedi trawsnewid ei hun yn ddinas ffyniannus a bywiog.
Fel un o Ddinasoedd Craidd y DU, gyda phoblogaeth o 351,700, Caerdydd yw'r ddinas fwyaf yng Nghymru a'r nawfed ddinas fwyaf yn y Deyrnas Unedig. Mae'r Ddinas hefyd yn un o'r rhai sy'n tyfu gyflymaf yn y DU, gyda'r twf swyddi cyflymaf o blith holl Ddinasoedd Craidd y DU rhwng 2000 a 2010.

Mae llwyddiant a thwf parhaus y ddinas yn cynnig amodau ffafriol i ailganolbwyntio ac ailfywiogi ein hymrwymiad i bobl ifanc.

Drwy'r strategaeth hon, ein nod yw sicrhau y caiff pob person ifanc yng Nghaerdydd y cymorth, y dewisiadau a'r cyfleoedd i ddod yn ddinasyddion llwyddiannus, economaidd gynhyrchiol a chysylltiedig. Rydym yn cydnabod bod rhai pobl ifanc yn wynebu heriau a rhwystrau sylweddol sy'n eu hatal rhag datblygu. Rydym yn benderfynol o greu'r amgylchedd lle y gall ein pobl ifanc fwyaf agored i niwed oresgyn yr anawsterau hyn a symud yn llwyddiannus i fyd oedolion a byd gwaith.

Rydym yn cydnabod y cyfraniad y gall cyfranogiad llawn pobl ifanc mewn addysg a hyfforddiant ei wneud at sicrhau bod gan Gaerdydd weithlu medrus ac effeithiol a chodi dyheadau pobl ifanc yn y sir. Mae'n elfen allweddol o'n cynllun corfforaethol ar gyfer creu prifddinas ffyniannus a datblygu economi o'r radd flaenaf.

Er bod gennym gryn dipyn o waith i'w wneud i gyflawni ein huchelgeisiau, rydym eisoes yn cymryd camau breision ymlaen er mwyn cynnig y cyfleoedd gorau posibl i'n pobl ifanc a byddwn yn parhau i weithio mewn partneriaeth er mwyn sicrhau bod Caerdydd yn un o'r prifddinasoedd gorau yn Ewrop i bobl ifanc wireddu eu potensial.

Y Cynghorydd Phil Bale, Arweinydd Cyngor Caerdydd

Paul Orders, Dirprwy Brif Weithredwr

Cyflwyniad

Mae Cyngor Caerdydd yn ymrwymedig i gynyddu nifer y bobl ifanc sydd mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth a sicrhau eu datblygiad. Mae gwella canlyniadau i bobl ifanc a thorri'r cysylltiad rhwng tlodi a chyrhaeddiad yn rhan allweddol o waith ein hysgolion, ein colegau a'n darparwyr hyfforddiant.

Mae cyfran y bobl ifanc 16 oed sydd mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant yn wedi cynyddu'n raddol o flwyddyn i flwyddyn ond mae lle o hyd i gynyddu nifer y bobl ifanc sy'n sicrhau cyrchfan bendant ar ôl gadael yr ysgol.

Rydym yn cydnabod y bydd bob amser bobl ifanc 16+ oed sy'n ei chael hi'n anodd symud i fyd oedolion ac y bydd angen cymorth o ansawdd uchel arnynt er mwyn eu galluogi i wneud hynny'n llwyddiannus. Felly, mae ein strategaeth i gynyddu nifer y bobl ifanc sy'n symud ymlaen i addysg barhaus, cyflogaeth neu hyfforddiant yn cynnwys darparu pecynnau cymorth tra phersonol. Mae hefyd yn cydnabod bod y daith i drosglwyddo'n llwyddiannus o'r ysgol i fyd gwaith yn dechrau ymhell cyn i'r person ifanc gyrraedd 16 oed. Felly, mae ymgysylltu â phobl ifanc yn yr ysgol cyn iddynt ymddieithrio a dadrithio yn rhan hanfodol o'r strategaeth hon.

Mae'r strategaeth hon hefyd yn cyd-fynd â'r agenda ataliol ehangach, gan gynnwys y blynyddoedd cynnar, rhianta a chymorth i deuluoedd a Strategaeth Cymorth Cynnar y Cyngor.

Mae Cyngor Caerdydd yn benderfynol o adeiladu ar arfer da sydd eisoes wedi'i ymgorffori, dysgu o feysydd eraill, creu cyfleoedd a gwella cyfraddau cyfranogi ar gyfer pobl ifanc yn y sir ac, yn benodol, ein grwpiau mwyaf agored i niwed.

Bydd arweiniad cryf a dull system gyfan, lle mae rolau a chyfrifoldebau wedi'u diffinio'n glir a lle mae pob rhanddeiliad yn cydweithio i gyflawni canlyniadau gwell i bobl ifanc, yn allweddol i roi Strategaeth Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid Caerdydd ar waith yn llwyddiannus.

Cyd-destun

Yng Nghymru, dylid ystyried y strategaeth hon yng nghyd-destun nifer o strategaethau a chynlluniau cenedlaethol allweddol.

- Y *Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid* sy'n nodi model cyflawni sy'n canolbwyntio ar anghenion pobl ifanc, gyda rolau a chyfrifoldebau clir rhwng yr amrywiaeth o sefydliadau sy'n gweithio gyda phobl ifanc ac arweiniad lleol cryf gan awdurdodau lleol a'u partneriaid.

- *Cymunedau yn Gyntaf a Theuluoedd yn Gyntaf,* sy'n anelu at gyflawni canlyniadau cadarnhaol i gymunedau mwy difreintiedig a theuluoedd mwy anghenus yng Nghymru.

- Cynllun Gweithredu *Trechu Tlodi* 2012-2016 sy'n blaenoriaethu ymrwymiad i leihau nifer y bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET).

- Y *Cynllun Gwella Ysgolion* sydd â'r nod o wella llythrennedd a rhifedd a thorri'r cysylltiad rhwng tlodi a chyrhaeddiad.

- Y Datganiad Polisi ar Sgiliau 2014 sy'n nodi pedair blaenoriaeth allweddol, sy'n hanfodol i ddatblygiad a chyflogaeth gynaliadwy.
    - Sgiliau ar gyfer swyddi a thwf
    - Sgiliau sy'n ymateb i anghenion lleol
    - Sgiliau y mae cyflogwyr yn eu gwerthfawrogi
    - Sgiliau ar gyfer cyflogaeth.

- Y system cynllunio ac ariannu Ôl-16 newydd a'r argymhellion o'r Adolygiad o Gymwysterau 14–19.

- Gwaith ehangach Llywodraeth Cymru i hybu cyflogaeth ieuenctid, ôl-18, drwy Twf Swyddi Cymru, hyfforddeiaethau a phrentisiaethau.

Yn lleol, mae'r strategaeth hon yn gwneud cyfraniad sylweddol at y canlyniadau dymunol yng Nghynllun Integredig Sengl y Cyngor,*“Beth sy'n Bwysig”,* sydd â'r nod o sicrhau mai Caerdydd yw'r ‘brifddinas orau i fyw ynddi’ yn Ewrop. Mae hefyd yn sail i flaenoriaethau *Cynllun Corfforaethol* y Cyngor, sef:

- Addysg a Sgiliau i bobl o bob oedran
- Cynorthwyo pobl sy'n agored i niwed
- Datblygu economaidd cynaliadwy i hybu twf a chreu mwy o swyddi
- Gweithio gyda phobl a phartneriaid i gynllunio, darparu a gwella gwasanaethau.

Gweledigaeth

Mae pob person ifanc yng Nghaerdydd yn trosglwyddo'n llwyddiannus o addysg orfodol i addysg barhaus, hyfforddiant a byd gwaith ac yn cael eu galluogi i wireddu eu potensial llawn.

Canlyniadau Dymunol

- Cynyddu nifer y bobl ifanc sy'n gadael yr ysgol ym mlwyddyn 11 sy'n sicrhau cyrchfan bendant, gynaliadwy mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant.
- Cynyddu nifer y bobl ifanc sy'n gadael yr ysgol ym mlwyddyn 13/14 sy'n sicrhau cyrchfan bendant, gynaliadwy mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant.
- Lleihau canran y bobl ifanc (16-18 oed) nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET).
- Cynyddu nifer y bobl ifanc ac oedolion sy'n manteisio ar gyfleoedd dysgu ôl-18.
- Mwy o bobl ifanc mewn grwpiau sy'n agored i niwed, sydd mewn perygl o fod yn NEET, yn trosglwyddo'n llwyddiannus o'r ysgol i addysg bellach, cyflogaeth neu hyfforddiant.
- Mwy o bobl ifanc 16 – 25 oed sy'n economaidd weithgar.
- Partneriaethau cryf sy'n gweithredu'n effeithiol ledled Caerdydd er mwyn gwella cymorth, dewisiadau a chyfleoedd i bobl ifanc.
- Cynyddu nifer y bobl ifanc sy'n ennill cymwysterau Lefel 2 a lleihau yn nifer y bobl ifanc sy'n gadael yr ysgol heb unrhyw gymwysterau neu â chymwysterau lefel 1.
- Nodir pob person ifanc sydd mewn perygl o fod yn NEET yn gynnar a phennir ymyriadau a chymorth priodol i gefnogi'r broses bontio yng Nghyfnodau Allweddol 3, 4 ac ôl-16.
- Mae digon o gyfleoedd ar gael ar lefelau priodol sy'n adlewyrchu anghenion yr economi. Llai o bobl ifanc yn cylchdroi drwy'r system.
- Mae Llwybrau Asesu a Chynllunio ar waith (y fframwaith asesu ar y cyd wedi'i ymgorffori)
- Cyfranogiad ymatebol cyflogwyr mewn addysg sy'n gwella cyflogadwyedd pobl ifanc sy'n gadael yr ysgol.

- Mae pobl ifanc yn dylanwadu'n uniongyrchol ar y gwaith o gynllunio a darparu gwasanaethau ac yn sicrhau perchenogaeth a pherthnasedd.

Blaenoriaethau Strategol ac Amcanion Allweddol

Caiff y strategaeth hon ei chyflawni drwy ganolbwyntio ar chwe maes â blaenoriaeth er mwyn cyflawni canlyniadau gwell i bobl ifanc. Mae'r chwe maes allweddol hyn yn cyd-fynd â Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid Llywodraeth Cymru. Ategir y strategaeth gan gynllun gweithredu cryno.

Blaenoriaeth 1: Atebolrwydd ac ymrwymiad i weithredu a rennir

Amcanion:

- Trefniadau arwain a phartneriaeth clir, sy'n sicrhau ymrwymiad dinas gyfan i sicrhau datblygiad llwyddiannus pob person ifanc.
- Ymgysylltu ac ymrwymiad cryf gan y gymuned fusnes a sefydliadau ehangach yng Nghaerdydd.
- Atebolrwydd arweinwyr ysgolion er mwyn sicrhau datblygiad eu dysgwyr ar ôl iddynt adael yr ysgol.
- Fframwaith rheoli perfformiad tryloyw sy'n ei gwneud yn bosibl i gymharu canlyniadau a chyrchfannau dysgwyr ledled y ddinas.

Blaenoriaeth 2: Nodi pobl ifanc sydd fwyaf mewn perygl o ymddieithrio yn gynnar

Mae'n rhaid i strategaeth hirdymor ar gyfer lleihau maint y grŵp NEET atal pobl ifanc rhag ymuno â'r grŵp. Er mwyn sicrhau y gall pob person ifanc gymryd rhan mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant mae angen canolbwyntio'n arbennig ar y rhai sydd fwyaf agored i niwed. Mae nodi'r bobl ifanc hyn yn gynnar a'u cynorthwyo yn hanfodol i sicrhau y gallant fynd ymlaen i gyflawni a chyfranogi.

Amcanion:

- Ymyrryd yn gynnar gyda theuluoedd sydd mewn perygl o gael canlyniadau gwael – sicrhau y caiff plant a phobl ifanc eu nodi ac y darperir cymorth ac ymyriadau iddynt cyn gynted â phosibl.
- Datblygu ffocws ar ymyrraeth gynnar, gan ganolbwyntio'n benodol ar blant sy'n trosglwyddo i'r ysgol gynradd, ac ar ddatblygu sgiliau cynnar
- Rhoi'r Fframwaith Asesu ar y Cyd ar waith mewn ysgolion a gwasanaethau yn unol â Strategaeth Cymorth Cynnar y Cyngor.

Blaenoriaeth 3: Broceru a chydgysylltu cymorth yn well

Mae gwella a chefnogi'r broses bontio i ddysgwyr rhwng cyfnodau allweddol yn hanfodol i sicrhau bod pobl ifanc yn parhau i gymryd rhan mewn addysg ac y gallant ddatblygu'n llwyddiannus.

Amcanion:

- Rhoi model ‘rôl gweithiwr arweiniol’ digonol, wedi'i dargedu ac effeithiol ar waith ledled Caerdydd, a wellwyd drwy ddefnyddio grant o Gronfa Gymdeithasol Ewrop, er mwyn cynorthwyo pobl ifanc sy'n wynebu'r risg fwyaf o ymddieithrio.
- Rhoi trefniadau rhannu gwybodaeth priodol a diogel ar waith ym mhob asiantaeth berthnasol.
- Mae pobl ifanc yn chwarae rhan lawn yn y gwaith o adolygu a gwella ansawdd gwasanaethau a gânt.

Blaenoriaeth 4: Systemau olrhain cadarnach cyn-16 ac ôl-16

Er mwyn cefnogi prosesau pontio a sicrhau bod gwasanaethau priodol ar waith, mae angen gwybodaeth olrhain dda am leoliad dysgwyr, er mwyn nodi'r rhai y mae angen rhagor o gymorth arnynt ac ailgysylltu'n gyflym y rhai nad ydynt yn llwyddo i barhau mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.

Amcanion:

- Rhoi systemau olrhain o ansawdd uchel ar waith sy'n cwmpasu'r broses bontio rhwng cyn-16 ac ôl-16, er mwyn sicrhau y rhoddir cymorth a dewisiadau priodol i bobl ifanc sy'n gadael darpariaeth ddysgu cyn-16 (ysgolion a darpariaeth arall), gan gynnwys cyflwyno'r System Geisiadau Gyffredin.
- Mae data cyrchfannau a data haenau Gyrfa Cymru ar gyfer pobl ifanc 16-18 oed yn amserol a dibynadwy. Mae systemau i gofnodi ac ailgysylltu pobl ifanc 16-18 oed sy'n gadael addysg yn gadarn.
- Mae cymorth pontio ar gael ar gyfer grwpiau sy'n agored i newid wedi'u targedu, e.e.: Plant sy'n Derbyn Gofal, plant anabl, plant ag anghenion dysgu ychwanegol ac anawsterau ymddygiadol, plant sydd â Saesneg fel iaith ychwanegol.
- Cynyddu nifer aelodau Paneli Cymdogaeth ôl-16 ym mhob un o chwe Ardal Rheoli Cymdogaeth Caerdydd, a fydd yn cynnwys rhagor o bartneriaid o'r trydydd sector a phartneriaid eraill.

Blaenoriaeth 5: Sicrhau bod y ddarpariaeth yn diwallu anghenion pobl ifanc

Mae'n rhaid sicrhau bod digon o gyfleoedd ar gael ar lefelau priodol, y mae'n rhaid iddynt fod o'r ansawdd uchaf posibl waeth ble maent yn digwydd, ac y caiff dysgu a chyflawniad eu hachredu neu eu cydnabod yn ffurfiol.

Amcanion:

- Mae darlun cynhwysfawr, cyfoes o'r ddarpariaeth ar gael i nodi bylchau, anghenion nas diwallwyd neu ddyblygu yn y ddarpariaeth sy'n bodoli eisoes.
- Rhoi Gwarant Ieuenctid Caerdydd ar waith er mwyn sicrhau llwybrau datblygu priodol i bob dysgwr erbyn 2016.
- Diwygio'r model darpariaeth ac ariannu ôl-16.
- Datblygu llwybrau priodol a chwricwlwm amgen ar gyfer dysgwyr 14-16 oed sydd mewn perygl o ymddieithrio, yn enwedig ar Lefel 1.
- Mynd i'r afael â phroblemau sy'n ymwneud â chadw myfyrwyr a myfyrwyr sy'n gadael Addysg Bellach a rhaglenni Dysgu Seiliedig ar Waith yn gynnar, er mwyn mynd i'r afael â'r problemau parhaus sy'n gysylltiedig â phobl ifanc yn cylchdroi yn y system.

Blaenoriaeth 6: Gwella sgiliau cyflogadwyedd a chyfleoedd cyflogaeth

Rydym yn cydnabod y cyfraniad y gall cyfranogiad llawn pobl ifanc mewn addysg a hyfforddiant ei wneud at sicrhau bod gan Gaerdydd weithlu cymwys ac effeithiol a chodi dyheadau pobl ifanc yn y sir.

Amcanion:

- Datblygu'r fframwaith ymgysylltu ag ysgolion/busnesau a'i roi ar waith, er mwyn galluogi cydberthnasau gwaith mwy penodol a chynhyrchiol.
- Cwblhau dadansoddiad cynhwysfawr o'r farchnad lafur ar gyfer is-ranbarth Caerdydd, gan ddefnyddio astudiaethau sy'n bodoli eisoes o fewn y ddinas.
- Datblygu modelau newydd o bartneriaethau ysgolion a busnesau, er mwyn manteisio ar gyfleoedd i gydgysylltu dysgu a thwf economaidd.
- Mabwysiadu dulliau arfer gorau o ran cyngor a chyfarwyddyd Gyrfaoedd a phrofiad gwaith i ddisgyblion allweddol yng nghyfnod allweddol 4.

- Ymestyn rhaglenni prentisiaethau a hyfforddiant y Cyngor er mwyn cynyddu'r amrywiaeth o gyfleoedd sydd ar gael i bobl ifanc, yn enwedig y rhai mewn grwpiau sy'n agored i niwed.

Y stori y tu ôl i'r ffigurau

Diffiniad o NEET

Mae'r term NEET yn cyfeirio at bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant. Fe'i defnyddir yn aml i ddisgrifio pobl ifanc sydd wedi ymddieithrio rhag dysgu neu gyflogaeth ac wedi cael eu hymyleiddio mewn cymdeithas.

Gwnaed ymdrechion i amcangyfrif costau ariannol cyfnodau estynedig o fod yn NEET. Amcangyfrifodd astudiaeth gan AdAS fod yr adnoddau ychwanegol sy'n gysylltiedig â bod yn NEET yn costio £97,000 yn ystod oes unigolyn. Cost yr adnoddau ychwanegol yw'r gost i'r economi yn gyffredinol sy'n gysylltiedig â methu â helpu person ifanc 16-18 oed i adael y grŵp NEET yn ystod ei oes. Mae'r amcangyfrif yn ceisio nodi costau ychwanegol diweithdra, tangyflogaeth, trosedd, iechyd gwael, camddefnyddio sylweddau, marw cyn amser a chael plentyn yn ifanc. Felly, yng Nghymru, byddai methu â helpu un garfan o bobl ifanc 16-18 oed nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant i adael statws NEET yn ystod eu hoes yn costio ymhell dros £1 biliwn.

Pam mae pobl ifanc yn dod yn NEET?

Mae Pobl Ifanc yn dod yn NEET am nifer o resymau ac mewn amrywiaeth o amgylchiadau. Mae symud ymlaen i'r cyfnod ôl-16 yn gyfnod pontio pwysig ym mywyd pob person ifanc. Mae'n hanfodol bod y cyfnod pontio hwn yn cael ei reoli er mwyn lleihau neu ddileu'r risg y bydd pobl ifanc yn dod yn NEET.

I rai pobl ifanc mae dod yn NEET yn gyfnod pontio penodol sy'n arwain yn y pen draw at ganlyniad cadarnhaol. I eraill, mae NEET yn symptom o anfantais ac ymddieithrio yn ystod blynyddoedd cynharach ac yn dynodi ymddieithrio gydol oes rhag chwarae rhan weithredol mewn cymdeithas lewyrchus a chael budd ohoni.

Daeth ymchwil gan Cordis Bright a gomisiynwyd gan Gyngor Caerdydd yn 2007 i'r casgliad nad yw pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant yn grŵp homogenaidd ond eu bod yn fwy tebygol o brofi nifer o rwystrau neu broblemau sy'n eu hatal rhag ymgysylltu. Maent yn fwy tebygol na'r boblogaeth gyffredinol o fod:

- yn ddynion
- â hanes o beidio â mynd i'r ysgol
- â statws “plant sy'n derbyn gofal”
- â hanes o waharddiadau am gyfnod penodol
- â statws “addysg heblaw yn yr ysgol”
- â datganiad anghenion addysgol arbennig
- â phrofiad o episodau amlach o ddiweithdra ac am gyfnodau hwy os nad ydynt yn NEET hirdymor
- â lefelau cyrhaeddiad is o ran cymwysterau
- wedi bod mewn cysylltiad â'r Gwasanaeth Troseddau Ieuenctid.

Y Llinell Sylfaen

Sefyllfa Bresennol Caerdydd

Mae'r grŵp NEET cyfan yn cynnwys pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant ond sydd ar gael i'r farchnad lafur a hefyd y bobl ifanc hynny nad ydynt ar gael ar hyn o bryd i'r farchnad lafur (oherwydd salwch, cyfrifoldebau gofalu, beichiogrwydd neu gyfrifoldebau rhianta, er enghraifft).

Pobl Ifanc sy'n Gadael yr Ysgol

Ers 2010, bu gostyngiad sylweddol yn nifer y bobl ifanc sy'n gadael yr ysgol ym mlwyddyn 11 a ddynodir yn NEET yng Nghaerdydd, o 8.8% i 4.3% yn 2014. (Mae 4.3% yn cyfateb i 151 o bobl ifanc). Er i'r gwelliant hwn ddigwydd yn gyflymach nag mewn awdurdodau lleol eraill, mae angen gostwng y nifer hon ymhellach. Yn 2014 roedd Caerdydd yn yr 21ain safle o blith y 22 o awdurdodau lleol yng Nghymru o ran ei ffigurau NEET. Mewn perthynas ag awdurdodau tebyg, perfformiodd Caerdydd yn well na Chasnewydd (4.7%) ond yn waeth nag Abertawe (3.5%).

Dengys ystadegau Llywodraeth Cymru ar bobl ifanc sy'n NEET ar gyfer y flwyddyn academaidd 2014 mai canran y bobl ifanc a oedd yn NEET yng Nghymru oedd 3.1% o gymharu â 5.4% yn 2010. Cynhyrchir y ffigurau hyn ar sail Cymru. Mae'r ystadegau yn seiliedig ar Arolwg Cyrchfannau blynyddol a gynhelir ym mis Hydref bob blwyddyn gan Gyrfa Cymru. Nid yw ystadegau 2015 wedi'u cyhoeddi eto.

Pobl ifanc a adawodd Flwyddyn 11 y gwyddys nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant					
	2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Caerdydd	8.8	7.7	6.7	4.9	4.3
Cymru	5.4	4.4	4.2	3.7	3.1
Ffynhonnell: Gyrfa Cymru Hynt Disgyblion o Ysgolion yng Nghymru					

Pobl ifanc a adawodd Flwyddyn 13 y gwyddys nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant					
	2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Caerdydd	6.2	8.4	4.9	4.2	4.4
Cymru	6.6	6.4	5.1	4.7	4.9
Ffynhonnell: Gyrfa Cymru Hynt Disgyblion o Ysgolion yng Nghymru					

2014 – Proffil NEET Blwyddyn 11

Yn 2014, canran y bobl ifanc a adawodd yr ysgol ym mlwyddyn 11 na wnaethant symud ymlaen i addysg, cyflogaeth na hyfforddiant oedd 4.26% neu 151 o ddisgyblion o garfan o 3546 o ddisgyblion. O'r rhain, ni symudodd 115 o bobl ifanc neu 3.24% ymlaen i addysg, cyflogaeth na hyfforddiant ac ni symudodd 36 o bobl ifanc neu 1.02% ymlaen i addysg, cyflogaeth na hyfforddiant neu ni allent wneud hynny oherwydd salwch neu ddedfryd o garchar.

Dengys dadansoddiad o nodweddion y 151 o ddisgyblion y nodwyd nad oeddent mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (gan gynnwys y 133 o ddisgyblion a nodwyd gan broses VAP) ym mis Hydref 2014 y canlynol:

	Gwrywaidd	**Benywaidd**
AAA	1	3
Prydau Ysgol am Ddim	22	24
ADY y mae angen cymorth arnynt gyda Saesneg ysgrifenedig a/neu lafar	3	4
Nifer o waharddiadau am gyfnod penodol	23	17
Plant sy'n Derbyn Gofal	2	6
Ardal Cymdogaeth		
Gogledd Caerdydd	10	2
Dwyrain Caerdydd	9	6
De-orllewin Caerdydd	16	11
Gorllewin Caerdydd	8	6
Y Ddinas a De Caerdydd	3	6
De-ddwyrain Caerdydd	20	14
Arall (mewn gofal neu'r tu allan i'r sir)	10	12

Proffil Asesu Disgyblion sy'n Agored i Niwed

Er mwyn helpu i nodi disgyblion sy'n agored i niwed yn gynnar mae Cyngor Caerdydd wedi arwain y gwaith o roi Proffil Asesu Pobl Agored i Niwed (VAP) ar waith. Gan ddechrau ym mlwyddyn 8, mae adnodd VAP yn nodi'r disgyblion hynny y mae eu cyfradd presenoldeb yn gostwng o dan 85%. Trafodir data VAP bob tymor yng nghyfarfod panel o asiantaethau a arweinir gan ysgolion ac mae hyn yn helpu Gyrfa Cymru a Chyngor Caerdydd i dargedu cymorth ychwanegol a/neu gyngor a chanllawiau at ddisgyblion a nodwyd.

Ym mis Ebrill 2014, nodwyd 1677 o ddisgyblion ym mlynyddoedd 9 i 11 gan y broses Proffil Asesu Pobl Agored i Niwed. Roedd 682 o'r garfan hon a nodwyd ym mlwyddyn 11.

Disgyblion ym mlwyddyn 11 Statws COG VAP ym mis Ebrill 2014	
Statws	*Nifer y disgyblion*
COCH	304
OREN	146
GWYRDD	232

Cyfanswm	682

Ar ôl gadael yr ysgol ym mis Gorffennaf 2014, trosglwyddodd 80.5% o garfan blwyddyn 11 a nodwyd gan VAP (549 o ddisgyblion) yn llwyddiannus i addysg, cyflogaeth a hyfforddiant, tra nodwyd nad oedd 133 o ddisgyblion mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.
Mae'r 133 o ddisgyblion hyn yn rhan o'r cyfanswm o 151 o bobl ifanc NEET a gofnodwyd gan Gyrfa Cymru ym mis Hydref 2014 sy'n dangos bod ein dull o nodi pobl ifanc sy'n agored i niwed yn gadarn.

Ffigur 2: Canran y bobl ifanc a adawodd yr Ysgol ym Mlwyddyn 11 sydd mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant yn ôl Ardal Partneriaeth Cymdogaeth rhwng 2012/2013 a 2013/14

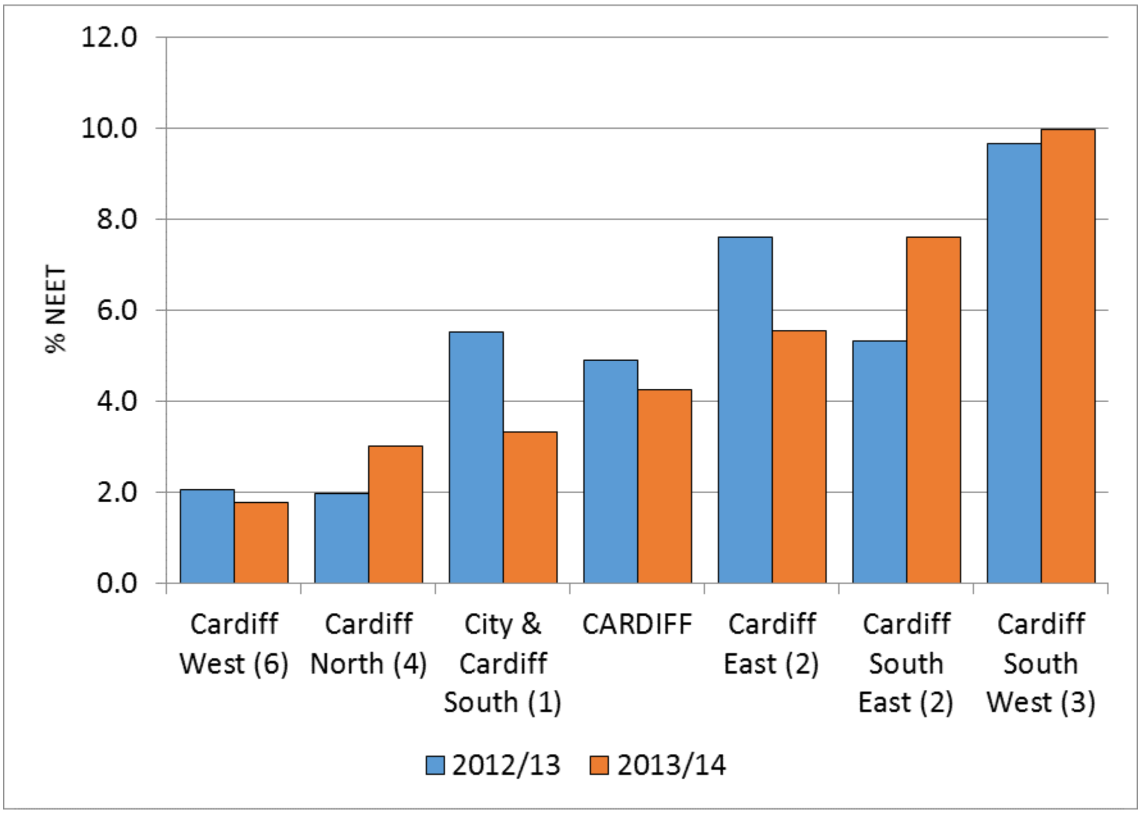

D.S. Mae ffigurau ar gyfer ardaloedd partneriaeth cymdogaeth ond yn cynnwys ysgolion a gynhelir.
Nid yw'r ffigurau ar gyfer Gogledd Caerdydd yn cynnwys Ysgol Gymraeg Bro Edern gan nad oes unrhyw garfan o bobl ifanc sy'n gadael yr ysgol ym mlwyddyn 11 ar hyn o bryd.
Nodir nifer yr ysgolion ym mhob ardal partneriaeth cymdogaeth mewn cromfachau ar ôl enw'r ardal.

Canlyniadau Ysgolion o ran Cymwysterau

Mae cyrhaeddiad academaidd pobl ifanc yn ffactor pwysig sy'n cyfrannu at eu datblygiad a'u cyfleoedd mewn bywyd yn y dyfodol. Mae'r canlyniadau ar gyfer blwyddyn academaidd 2014-2015 yn adeiladu ar y gwelliannau a welwyd y llynedd. Mae safonau cyrhaeddiad yn parhau i wella ym mhob cyfnod allweddol ac, mewn llawer o ddangosyddion, yn gyflymach nag y maent yn gwella ledled Cymru gyfan. Fodd bynnag, er gwaethaf y gwelliant hwn, nid yw'r canlyniadau ar ddiwedd pob cyfnod allweddol yn ddigon uchel eto.

Yng Nghyfnod Allweddol 4 bu gwelliant sylweddol pellach yn nhrothwy cynhwysol Lefel 2 i 59.3%. Mae hyn wedi haneru nifer yr ysgolion uwchradd lle mae llai na 40% o ddisgyblion yn ennill pum TGAU gradd A*-C gan gynnwys Saesneg neu Gymraeg a mathemateg o chwech i dair. Y tair ysgol sy'n dal i fod yn destun pryder yw'r un ysgolion lle mae niferoedd uwch o bobl ifanc wedi gadael yr ysgol ym mlwyddyn 11, heb lwybr pendant i addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.

Mae perfformiad o ran mesur lefel 2 ehangach Cyfnod Allweddol 4 (5 TGAU gradd A*-C), a mesur lefel 1 (5 TGAU gradd A* - G neu gymhwyster cyfatebol), yn dal i fod yn destun pryder mewn nifer o ysgolion uwchradd. Dengys hyn fod lle i wella digonolrwydd ac ehangder yr hyn a gynigir gan y cwricwlwm er mwyn diwallu anghenion pob disgybl. Mae gadael yr ysgol heb y sylfeini hyn yn rhwystr sylweddol i ddatblygiad a llwyddiant yn y dyfodol.

<u>Canlyniadau Cyfnod Allweddol 4 Caerdydd</u>

	2011	2012	2013	2014	2015	Ffigur Gwirioneddol 2015 Cymru
Cyflawnodd drothwy Lefel 2 gan gynnwys Cym/Saes/Math	48.4%	49.3%	49.9%	54.0%	59.3%	57.90%
Cyflawnodd drothwy Lefel 2	63.9%	68.3%	73.0%	76.0%	81.6%	84.10%
Cyflawnodd drothwy Lefel 1	89.3%	91.2%	91.7%	93.2%	92.1%	94.40%

Pobl Ifanc 16-18 oed (ar ôl yr ysgol)

Mae Gyrfa Cymru yn rhoi data NEET ar gyfer pobl ifanc 16-18 oed i'r ALl bob mis. Dadansoddir y data yn ôl ardal ddaearyddol a nodir y niferoedd ym mhob haen yn ogystal â symudiadau pobl ifanc drwy haenau model pum haen Gyrfa Cymru.

Ym mis Hydref 2015, cofrestrwyd 563 o bobl ifanc 16-18 oed (haenau 1, 2 a 3 isod) gan Gyrfa Cymru fel rhai nad oeddent mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant. Mae hyn yn cymharu'n ffafriol â'r 629 a gofnodwyd gan Gyrfa Cymru ar yr un adeg y llynedd (Hyd 14).

Carfan / Oedran	Haen 1	Haen 2	Haen 3	Haen 4	Haen 5	Cyfanswm
Gadawodd Flwyddyn 11 yn 2015	**34**	**24**	**112**	**359**	**2756**	**3285**
16	31	21	93	306	2281	2732
17	3	3	19	53	475	553
Gadawodd Flwyddyn 11 yn 2014	**125**	**76**	**192**	**186**	**3289**	**3868**
17	98	64	155	165	2727	3209
18	27	12	37	21	562	659
Cyfanswm	**159**	**100**	**304**	**545**	**6051**	**7161**

Rhennir y wybodaeth hon yn ehangach fel bod pob partner yn glir ynghylch y sefyllfa ym mhob ardal Partneriaeth Cymdogaeth.

Crynodeb o fodel 5 haen Gyrfa Cymru

Haen	Statws	Prif gyfrifoldeb
Haen 5	Pobl Ifanc sydd mewn Addysg Bellach, Cyflogaeth neu Hyfforddiant	Darparwyr AB a'r Academi Dysgu Seiliedig ar Waith sy'n gyfrifol am yr haen hon
Haen 4	Pobl Ifanc sydd mewn Perygl o gefnu ar addysg	Gyrfa Cymru sy'n gyfrifol am yr haen hon
Haen 3	Pobl Ifanc ar gofrestr Gyrfa Cymru sy'n cael cymorth ac y mae angen rhagor o gymorth arnynt i gymryd rhan mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant	Gyrfa Cymru sy'n gyfrifol am yr haen hon
Haen 2	Pobl ifanc sy'n ddi-waith ac nad ydynt wedi'u cofrestru â Gyrfa Cymru y mae angen ymgysylltu â nhw yn bersonol er mwyn goresgyn rhwystrau	Yr ALl sy'n gyfrifol am yr haen hon drwy Weithwyr Arweiniol a'r Panel Cymdogaeth
Haen 1	Statws anhysbys neu ni ellir cysylltu â nhw	Yr ALl sy'n gyfrifol am yr haen hon drwy Weithwyr Arweiniol a'r Panel Cymdogaeth
Haen 0	Ni chadarnhawyd eu statws ond maent wedi gadael Cymru	Yr ALl sy'n gyfrifol am sicrhau bod data yn cael eu dileu a bod unrhyw berson ifanc sydd wedi gadael Caerdydd/Cymru yn cael ei symud o haen 1 i haen 0 er mwyn atal amser ac adnoddau rhag cael eu gwastraffu ar waith dilynol.

Cyflogaeth ieuenctid yng Nghaerdydd – pobl ifanc 16 - 24 oed

Mae cyflogaeth Ieuenctid wedi gwella yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gyda chanran y bobl ifanc sy'n ddi-waith yng ngrwpiau oedran 16 -18 ac 20-24 bellach islaw cyfartaleddau Cymru. Fodd bynnag, dengys ystadegau fod 2,000 o bobl ifanc 16 - 19 oed a 2,800 o bobl ifanc 20 - 24 oed, yn Ninas Caerdydd, yn ddi-waith.

Y gyfradd ddiweithdra – pobl ifanc 16-19 oed

Dyddiad	Caerdydd			Cymru		
	Di-waith	**Economaidd weithgar**	**%**	**Di-waith**	**Economaidd weithgar**	**%**
Ion 2012-Rhag 2012	3,200	8,700	**36.4**	20,600	71,300	**28.8**
Ion 2013-Rhag 2013	3,300	9,600	**34.5**	20,800	68,800	**30.3**
Ion 2014-Rhag 2014	2,100	9,400	**21.9**	16,800	68,400	**24.5**
Gorff 2014-Meh 2015	2,000	9,200	**22.0**	17,900	69,400	**25.8**

Y gyfradd ddiweithdra – Pobl Ifanc 20-24 oed

Dyddiad	Caerdydd			Cymru		
	Di-waith	**Economaidd weithgar**	**%**	**Di-waith**	**Economaidd weithgar**	**%**
Ion 2012-Rhag 2012	5,900	20,900	**28.2**	30,500	145,900	**20.9**
Ion 2013-Rhag 2013	4,700	25,400	**18.7**	26,500	156,200	**17.0**
Ion 2014-Rhag 2014	2,700	24,000	**11.4**	21,900	154,500	**14.2**
Gorff 2014-Meh 2015	2,800	23,200	**12.0**	24,200	153,300	**15.8**

Ffynhonnell: ONS - Nomis ar 10 Rhagfyr 2015